

Onderwerp

Middelen oormerken om te investeren in de aanleg van een watersportstrand bij Exposure aan de Houtribdijk en instemmen met aanwenden vrijval geleiderail voor hetzelfde doel

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Bestispunten

1. In te stemmen met het leveren van een financiële bijdrage van maximaal € 2.724.000 aan de realisatie van een watersportstrand bij Exposure en de aanleg van een loopbrug bij Trintelhaven
2. Dit bedrag voor € 724.000 te dekken uit de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten (oormerk 'Recreatie & toerisme') en voor maximaal € 2.000.000 uit de daarmee samenhangende te ontstane ruimte binnen het krediet Geleiderail Markerwaarddijk.

2. Doelstelling programmabegroting

Dit onderwerp past binnen het fiche Recreatie en Toerisme van de Economische Agenda, zoals opgenomen in de Investeringsagenda, en is gekoppeld aan de middelen met dit oormerk in de Strategische Reserve Ontwikkelprogramma's. Het past bovendien bij het programmaonderdeel Ontwikkeling en innovatie in het programma Economie en draagt bij aan de doelstelling: "De vrijetijdsector groeit met 2%. Daartoe investeren we in vrijetijdseconomie en een aantrekkelijke leefomgeving en voorzieningen, als stimulans voor de aantrekkelijkheid van de Flevolandse steden en dorpen voor (nieuwe) inwoners, bedrijven en bezoekers."

3. Eerdere behandeling

De Economische Agenda 2012 - 2015 is definitief vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 6 februari 2013. In de Economische Agenda zijn voor vrijetijdseconomie de volgende doelstellingen gesteld:

- versterken en beleefbaar maken van reeds bestaande kwaliteiten,
- aantrekken van evenementen met (inter)nationale allure,
- uitbreiding van het aantal vrijetijdsvoorzieningen en
- een sterke profilering en promotie

Wij hebben uw Staten begin juni geïnformeerd over de plannen voor de economische kustontwikkeling via een mededeling (1755395).

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

De bevoegdheid over het beschikbaar stellen van de middelen in de reserve Strategische en Ontwikkelingsprojecten ligt bij uw Staten. Binnen deze reserve is een bedrag beschikbaar van € 724.000 met oormerk 'Recreatie en toerisme'. Dit bedrag is bedoeld voor een grootschalige investering in recreatie en toerisme. Daarom doen wij uw Staten een voorstel voor een grootschalige investering waarvan wij veel spin-off verwachten.

Er zijn meerdere redenen waarom wij dit voorstel op dit moment doen. Ten eerste biedt de versterking van de Houtribdijk door Rijkswaterstaat van 2016 tot 2018 een eenmalige kans te profiteren van financiële en praktische koppelkansen om het vestigingsklimaat voor toeristisch-recreatieve economie te versterken. Ten tweede toont een initiatiefgroep van inwoners grote inzet om de aanleg van het strand mogelijk te maken (zie bijlage 3). Ten derde zijn de afgelopen maanden steunverklaringen ontvangen van invloedrijke stakeholders (zie bijlage 4 t/m 7).

Provinciale Staten

25 november 2015

Agendapunt

8a

Lelystad

27 oktober 2015

Registratienummer

1805222

Inlichtingen

K.C. IJssel/H.J. Meijboom

Afdeling/Bureau

RE

Portefeuillehouder

Rijsberman, M.A./Lodders, J

Routing

Commissie Duurzaamheid:

18 november 2015

5. Verdere behandeling PS

Wanneer uw Staten instemmen met dit voorstel starten wij onderhandelingen met Rijkswaterstaat om de benodigde werkzaamheden te laten uitvoeren als onderdeel van de aanbesteding van de zandige oplossing Houtribdijk. Wij verwachten daarvoor een uitvoeringsovereenkomst te kunnen sluiten met Rijkswaterstaat, voorafgaand aan de aanbesteding. Als de uitvoeringsovereenkomst is afgerond doen wij u een voorstel voor het daadwerkelijk beschikbaar stellen van de middelen (maximaal € 2.724.000) die door het nu voorgestelde besluit worden geormerkt. Dit zal naar verwachting begin 2016 zijn.

6. Korte toelichting op voorstel

Aan de voet van Exposure (het zesde landschapskunstwerk, ook wel de hurkende man genoemd) beschikt Flevoland over een unieke locatie voor kleine watersport (zie de kaart, bijlage 8 en 9). Dat komt door de ligging aan open water, door de golfslag en doordat watersporters bij vele windrichtingen hun sport kunnen blijven beoefenen. Alleen is het water op dit moment slecht toegankelijk. Met de aanleg van een strand ontstaan vele kansen die ondernemers kunnen benutten, kunnen grootschalige evenementen worden georganiseerd en leren veel meer mensen Flevoland kennen als watersportregio. Daarom stellen we voor een strand aan te leggen. Daarnaast legt Rijkswaterstaat bij Trintelhaven aan de Markermeerkant in samenspraak met Natuurmonumenten een nieuw natuurgebied aan: Trintelzand. Dit zal natuurliefhebbers trekken. In het belang van de verkeersveiligheid is het noodzakelijk een loopbrug aan te leggen over de Houtribdijk naar Trintelzand, omdat de parkeerplaatsen aan de andere kant van de weg liggen.

7. Beoogd effect

Toename van bedrijvigheid in de sectoren recreatie & toerisme en sport, zodat de vrijetijdseconomie groeit.

8. Argumenten

1.1 Een strand op deze locatie biedt ondernemers de mogelijkheid de kwaliteiten van het gebied te benutten en versterken.

De ambitie voor vrijetijdseconomie uit de Economische Agenda is het versterken en beleefbaar maken van de bestaande kwaliteiten en het aantrekken van evenementen van internationale allure. Daarvoor biedt de locatie waar wordt voorgesteld het strand aan te leggen prachtige kansen. Volgens de Nederlandse Kitesurf Vereniging en het Koninklijk Watersport Verbond is het één van de beste plekken om te kiten en surfen in Nederland. Ook kanoën, kajakken of stand up paddling is dit een goede plek. De toegankelijkheid van het water is op dit moment slecht door de steile oever van breuksteen. Daardoor kan de aanwezige kwaliteit niet goed worden benut. Door de aanleg van een strand met nutsvoorzieningen ontstaat een scala aan nieuwe mogelijkheden voor toerisme en recreatie. Een strand van minimaal 200 meter lengte is voldoende voor wedstrijden tot het niveau van wereldkampioenschappen. Door het strand goed te ontsluiten krijgen ondernemers de kans de kwaliteiten van de kust te benutten en verbinding te zoeken met andere projecten aan en rond de Flevolands-Lelystadse kust. Kansen liggen er voor training, verhuur, dagrecreatie, horeca en meer. Het strand zal zeker uitnodigen tot de organisatie van meer evenementen met (inter-)nationale uitstraling

1.2 Gelijktijdige ontwikkeling van verschillende projecten rond de kust zorgt voor een aantrekkelijk activiteitenpalet onderlinge versterking en goede economische kansen biedt

In het Omgevingsplan Flevoland 2006 staat al dat de kustzone van Lelystad onbenutte potentie heeft. De provinciale ambitie is om de relatie tussen Lelystad en het water in toeristische zin te versterken en de kustzone te verbinden met het achterland. De aanleg van het strand draagt hieraan sterk bij. De combinatie van het strand met de andere projecten biedt veel mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding en geeft beleving, beeldvorming en bekendheid een extra impuls.

Het bijgevoegde rapport Regionale ontwikkeling vrijetijdseconomie Flevoland - Lelystad toont aan dat meerdere partijen bereid zijn gezamenlijk te investeren in de Lelystadse kust. Er is sprake van vijf projecten die allemaal de komende tijd kunnen worden gerealiseerd door gezamenlijke inzet. Het zijn:

- de realisatie, het onderhoud en de exploitatie van het strand;
- Mountaindijken, het eerste deel is inmiddels gerealiseerd, in samenwerking met de initiatiefnemers en het waterschap wordt onderzocht of verlenging van het traject in de toekomst mogelijk is;
- de professionalisering van de faciliteiten voor de riviercruisevaart;
- het realiseren van een Waterwandelweg;
- de herinrichting van een deel van de Oostvaardersdijk (boulevard).

De verwachting is dat de investeringen in de vijf projecten tussen 2017 en 2019 zullen leiden tot ruim 1,6 miljoen euro extra jaarlijkse bestedingen en in totaal 16,8 fte en circa 28 extra banen (van 24 uur). Dat is als volgt verdeeld:

- ruim € 1,6 miljoen extra bestedingen in vooral horeca en detailhandel;
- ruim 12 fte extra aan structurele directe werkgelegenheid in horeca en detailhandel (in deze sectoren heeft de gemiddelde aanstelling een omvang van 24 uur per week, zodat dit neer komt op ruim 20 banen);
- ongeveer 4,8 fte extra aan structurele indirecte werkgelegenheid, als gevolg van multiplier effect (dit zijn bijna 8 banen van 24 uur);
- tijdelijke werkgelegenheid in de bouwsector van ruim 14,6 arbeidsjaren.

De onderbouwing van de cijfers is te vinden in het rapport Regionale economische kustontwikkeling Lelystad (bijlage 1 en daarin bijlage A).

1.3 *Mountaindijken: een uniek samenwerkingsproject met het Waterschap dat bijdraagt aan de kustontwikkeling*

In nauwe samenwerking met Waterschap Zuiderzeeland is het eerste deel van Mountaindijken aangelegd op de dijk. Binnen de bestaande vergunning is er de mogelijkheid om een sluitend rondje te maken van enkele honderden meters lang. De komende periode zal worden gebruikt om het aangelegde deel te verbinden met de mountainbikeroute rond Lelystad. Tot 2017 wordt met dat rondje ervaring opgedaan met het gebruik van het mountainbikepad en de effecten daarvan op de dijkveiligheid. Afhankelijk van de resultaten kunnen plannen worden gemaakt voor uitbreiding van Mountaindijken.

1.4 *De aanleg van het strand is van (boven-)regionale betekenis.*

De kwaliteiten van de kust in de buurt van Exposure zijn bijzonder te noemen. Daardoor zal het strand meer dan alleen regionale betekenis hebben. Nu al worden de Nederlandse Kampioenschappen Windsurfen zo goed en zo kwaad als het gaat op deze plek georganiseerd, zodat ze kunnen profiteren van de goede windomstandigheden. De aanleg van het strand maakt mogelijk dat er grotere evenementen kunnen worden gehouden met een landelijke of zelfs internationale uitstraling.

1.5 *Door een plek te creëren waar (kite-)surfen is toegestaan, zal illegaal (kite-)surfen in kwetsbare natuurgebieden afnemen.*

Door de realisatie van het strand goed in te passen, wordt het mogelijk de natuurwaarden beter te beschermen in de hele provincie. Op dit moment is er in Flevoland geen permanente legale locatie om (kite-)surfers naar te verwijzen. Er is overleg geweest met de handhavers. Zij geven aan beter te kunnen handhaven, als ze alternatieven kunnen bieden. De natuur zal profiteren van de verwachte afname van illegaal surfen.

1.6 *De grootschalige investeringen die Rijswaterstaat gaat doen in de Houtribdijk biedt nu kansen voor praktische en financiële voordelen.*

De Houtribdijk wordt versterkt. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de uitvoering. De verwachte investering vanuit Rijkswaterstaat bedraagt € 150 miljoen. Rijkswaterstaat besteedt de noodzakelijke werkzaamheden aan in de loop van 2016.

De provincie dient in dit gebied ook een aantal onderhoudsinvesteringen te plegen. Een aantal van deze investeringen zal vanwege praktische en financiële voordelen worden meegenomen in de aanbesteding door Rijkswaterstaat. Een onderdeel hiervan is de vervanging van de geleiderail. Voor de vervanging van de geleiderail is 4 miljoen gereserveerd in PMIRT 2017. Naar nu blijkt hoeft ongeveer de helft van de geleiderail niet terug te komen vanwege de zandige oplossing, omdat door de zandige oplossing geen sprake meer is van een steile dijkwand.

2.1 Alternatieve aanwending krediet geleiderail Markerwaarddijk leidt tot doelmatigere inzet provinciale middelen.

In de onderhandelingen met Rijkswaterstaat zal blijken welk bedrag benodigd is voor de vervanging van de geleiderail. Naar eerste schatting wordt een vrijval verwacht van ongeveer € 2 miljoen van het krediet van € 4 miljoen. Het is de bedoeling de vrijval in te zetten voor de uitvoering van andere werkzaamheden aan de Houtribdijk, zoals het realiseren van de loopbrug en het aanvullen van het budget dat nodig is voor de realisatie van het strand. Door een deel van het krediet op een andere wijze in te zetten wordt de verkeersveiligheid op de dijk nog steeds verbeterd, maar wordt tegelijkertijd ook een ander provinciaal doel op gebied van recreatie en toerisme mogelijk gemaakt.

4 Kanttekeningen

- Het is nog niet duidelijk welk bedrag benodigd is voor het vervangen van de geleiderail langs het deel van de dijk dat met breuksteen wordt versterkt. Omdat het krediet geleiderail uiteraard eerst ingezet wordt voor het vervangen van de geleiderail, is op dit moment nog niet zeker dat voldoende middelen beschikbaar zullen zijn voor aanleg van en nutsvoorzieningen voor minimaal 200 meter strand. Mocht blijken dat inderdaad niet voldoende budget beschikbaar komt, dan zal een nieuw voorstel worden voorgelegd voor een oplossing van het tekort. Ofwel door minder strand aan te leggen ofwel door aanvullende financiering te zoeken.
- Beheer en onderhoud van het strand zijn nog niet belegd. Na positieve besluitvorming zal een stuk strand worden opgeleverd. Uitgangspunt is dat het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door de exploitant. We voeren gesprekken hierover met zowel de gemeente Lelystad als met de stichting Hoekipa Dijk. Als het niet lukt een exploitant te vinden en de gemeente weigert het onderhoud, dan is het aan de provincie hier een besluit over te nemen. Om de investering duurzaam veilig te stellen kan het in dat geval noodzakelijk zijn dat de provincie het onderhoud op zich neemt.

5 Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Rapport Regionale economische kustontwikkeling Flevoland - Lelystad	1806021	Bijgevoegd
Convenant tussen de gemeente Lelystad en de provincie Flevoland over de economische kustontwikkeling Flevoland - Lelystad	1808066	Bijgevoegd
Verklaring stichting Hoekipa Dijk voor partnerschap en inzet voor het Exposurestrand	1805264	Bijgevoegd
Steunbetuiging van de Nederlandse Kitesurf Vereniging	1805254	Bijgevoegd
Steunbetuiging van het Koninklijk Nederlands Watersport Verbond	1804571	Bijgevoegd
Steunbetuiging surfschool Paradiso	1810088	Bijgevoegd
Steunbetuiging sportbedrijf Lelystad	1810087	Bijgevoegd
Impressie watersportstrand aan de voet van Exposure	1807503	Bijgevoegd
Webkaart projectinitiatieven http://tinyurl.com/kustontwlelystad	N.v.t.	Bijgevoegd

Provinciale Staten van Flevoland,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 27 oktober 2015, nummer 1805222.

BESLUITEN:

1. In te stemmen met het leveren van een financiële bijdrage van maximaal € 2.724.000 aan de realisatie van een watersportstrand bij Exposure en de aanleg van een loopbrug bij Trintelhaven;
2. Dit bedrag voor € 724.000 te dekken uit de reserve strategische en ontwikkelingsprojecten (oormerk 'Recreatie & toerisme') en voor maximaal € 2.000.000 uit de daarmee samenhangende te ontstane ruimte binnen het krediet Geleiderail Markerwaarddijk.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van 25 november 2015

griffier,

voorzitter.

Als besprekstuk op de agenda (zie stemverhouding)				
Partij	Zetels	Aanwezig	Voor	Tegen
VVD	7	7	7	-
CDA	5	5	5	-
SP	5	4	4	-
D66	4	4	4	-
50Plus	1	1	1	-
PVV	6	6	6	-
SGP	2	2	2	-
Christen Unie	3	3	3	-
PvdA	3	3	3	-
GroenLinks	2	2	-	2
Partij v.d. Dieren	2	2	-	2
Senioren+Flevoland	1	1	1	-
Totaal	41	40	36	4
Als hamerstuk op de agenda (geen stemverhouding)				Ja